

Opfok voor volière en verrijkte kooien (stal P5) is goed verlopen

R.A. van Emous, B.F.J. Reuvekamp en Th.G.C.M. Fiks-van Niekerk, onderzoekers legpluimveehouderij

Het Praktijkonderzoek Pluimveehouderij (PP) verricht momenteel onderzoek in de nieuw ingerichte stal P5. Voorheen was dit een stal met legbatterijen, maar met het oog op de nieuwe EU-regelgeving voor het huisvesten van leghennen zijn de batterijen vervangen door verrijkte kooien en volièrehuisvesting. In de verrijkte kooisystemen zijn witte dieren geplaatst (niet gekapt) en bij de volière wordt gebruik gemaakt van mild aan de snavels behandelde bruine dieren. In dit artikel behandelen we de opfokresultaten.

Inleiding

In Nederland worden leghennen in legbatterijen en volièresystemen meestal rond 6 weken leeftijd gekapt. Bij batterijsystemen zien we steeds vaker een behandeling op jongere leeftijd (rond de 7 dagen). Met het Ingrepenbesluit, zoals het nu op tafel ligt, wordt het behandelen van snavels op termijn verboden. De indruk bestaat dat dit verbod voor batterijen en verrijkte kooien gehandhaafd blijft. Bij alternatieve systemen (scharrel/volière) is de verwachting dat het Ingrepenbesluit zodanig aangepast zal worden, dat het behandelen van snavels tot 10 dagen leeftijd toegestaan is. Uit onderzoek bij PP is tot nu toe gebleken dat het mogelijk is om ongekapte dieren in batterijen te houden. Wel bestaat altijd een kans op een pikkerig koppel hennen, waardoor problemen met pikkerij en kannibalisme kunnen ontstaan. Bij grotere groepen dieren, zoals in sommige verrijkte kooisystemen, verwachten we dat het moeilijker is om pikkerij en kannibalisme in de hand te houden. Bij nog grotere groepen dieren, zoals bij scharrel en volière, is het gevaar van pikkerij en kannibalisme nog groter. Onderzoek door PP bij scharrelhennen liet zien dat het niet toepassen van snavelkappen

kan leiden tot 30 % uitval. Ondanks de toepassing van diverse maatregelen (sparrenbomen, zitstokken, graanstrooien en speeltjes), konden we uitval door pikkerij en kannibalisme niet voorkomen. Van de totale uitval werd 70 % veroorzaakt door pikkerij en kannibalisme. Bij dieren die op jonge leeftijd werden behandeld, was de uitval ook te hoog (tussen de 15 en 25 %). Bij volièresystemen is nauwelijks ervaring met jong behandelde dieren. Waarschijnlijk hebben de dieren meer mogelijkheden om weg te vluchten en te schuilen voor pikkerige hennen, waardoor pikkerij beperkt blijft.

Bij het onderzoek in P5 is rekening gehouden met de toekomstverwachting van snavelbehandelen. De dieren die voor de volière zijn opgefokt (Isabrown) ondergingen op 8 dagen leeftijd een behandeling met een V-vormig mes. Hiernaast is een koppel Isabrown-hennen gevolgd die in dezelfde volière opfokstal zat en traditioneel op 7 weken leeftijd is gekapt. Deze dieren zijn naar andere legbedrijven gegaan. Voor de verrijkte kooien wordt bij PP alleen gebruik gemaakt van niet gekapte LSL-hennen. Tijdens de opfok is gekeken naar verschillen met traditioneel op 6,5 week leeftijd gekapte dieren.

Tabel 1 Overzicht behandelingen

Opfoksysteem	Merk	Snavelbehandeling	Leeftijd
Volière ¹	Isabrown	Traditioneel kappen	7 weken
Volière	Isabrown	v-vormig behandelen	8 dagen
Batterij ¹	LSL	Traditioneel kappen	6,5 week
Batterij	LSL	Niet gekapt	n.v.t.

¹ Deze dieren zijn niet bij PP geplaatst.

Behandelingen

De opfok van de leghennen is uitbesteed aan een praktijkbedrijf. De dieren zijn geboren op 2 maart 2000. De LSL-hennen voor de verrijkte kooien zijn opgefokt in standaard opfokbatterijen met TL-verlichting. De Isabrown-hennen voor de volière zijn opgefokt in een volière-opfokstelsel van Laco Boleg. De verlichting bestond uit een combinatie van gloei- en TL-lampen. Tijdens de opfok zijn een aantal snavelbehandelingen toegepast:

1. Niet snavelkappen: alleen bij de LSL-hennen bestemd voor de verrijkte kooien bij PP.
2. Op 8 dagen leeftijd snavelbehandelen met een V-vormig mes en sjabloon met een diameter van 4,6 mm. Gemeten vanaf het neusgat tot aan de punt van de snavel werd gemiddeld 56 % verwijderd. De onbehandelde bovensnavels waren gemiddeld 7,3 mm lang en na de behandeling gemiddeld 3,2 mm. Deze behandeling is alleen bij de Isabrown-hennen toegepast die bij PP in het volière systeem zijn geplaatst.
3. Traditioneel kappen op een leeftijd van circa 6 weken (LSL- en Isabrown-hennen).
Deze dieren zijn niet bij PP in de legstal geplaatst, maar zijn wel tijdens de opfok gevolgd. Bij zowel de LSL- als de Isabrown-hennen is circa 70 % van de snavel verwijderd.

Opfokresultaten

Tijdens de opfok zijn de dieren iedere week gewogen. Uit het gewichtsverloop bij zowel de witte als de bruine dieren is direct na het snavelkappen op 6,5/7 weken leeftijd een stagnatie in groei waar te nemen (figuur 1 en 2). Bij eerdere proeven was deze stagnatie meestal groter. Ook het verschil in gewicht vanaf circa 8 weken leeftijd bij de witte hennen en vanaf 10 weken leeftijd bij de bruine hennen, is niet meer waar te nemen. Bij de witte hennen

zijn de traditioneel gekapte dieren vanaf 11 weken leeftijd zelfs zwaarder. In voorgaande proeven ontstond na het snavelkappen meestal een verschil in gewicht dat gehandhaafd bleef tot aan het einde van de opfokperiode. Doordat de opfokker meer ervaring heeft met niet gekapte dieren was hij in staat om met voersturing het verschil in gewicht zo klein mogelijk te houden.

Uit figuur 2 blijkt dat het lichaamsgewicht op 2 weken leeftijd bij zowel de traditioneel gekapte als de op 8 dagen behandelde dieren exact hetzelfde was. Waarschijnlijk was er geen stagnatie in gewichtsontwikkeling bij de milde snavelbehandeling. Dit is ook uit voorgaande proeven gebleken. Bij de bruine dieren was een duidelijk verschil in uniformiteit tussen de op 8 dagen behandelde en de op 7 weken gekapte dieren. De traditioneel gekapte dieren hadden een uniformiteit van 77,2 % en de op 8 dagen behandelde dieren kwamen uit op 85,1 %. In voorgaande proeven werden zowel positieve als negatieve effecten gevonden, wat de uniformiteit betreft.

Gedurende de opfok hebben zich geen problemen met pikkerij voorgedaan en de uitval was aan de lage kant. Bij de bruine dieren bedroeg de uitval 3,5 % en bij de witte dieren 5,1 %.

Conclusies

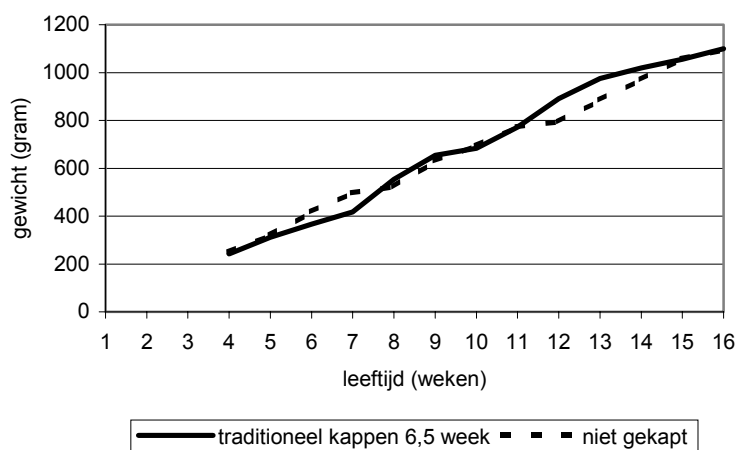
De milde snavelbehandeling op jonge leeftijd had nauwelijks effect op het gewichtsverloop.

Niet snavelkappen en snavelbehandelen op jonge leeftijd gaf tijdens de opfok geen problemen met pikkerij en kannibalisme.

Bij de bruine hennen gaf het traditioneel snavelkappen een lagere uniformiteit dan bij de op 8 dagen leeftijd behandelde dieren.

In tegenstelling tot voorgaande proeven met verschillende snavelbehandelingen waren er geen verschillen in lichaamsgewicht aan het einde van de opfok.

Figuur 1 Gewichtsverloop tijdens de opfok (witte dieren)

Figuur 2 Gewichtsverloop tijdens de opfok (bruine dieren)

